

Valið stóð millum landsverkfrøðing og samgongu

Oddagrein

MÁLÍÐ um samanlegging av LVF og SL og uppsogning av landsverkfrøðingum er skuladomi um, hvussu man ikki eigur at bera seg at hvørki í politikki ella í gerandislívinum annars. Landsstýrismaðurin í vinnumálum hevur so dyggiliga prógvað, at hann manglar politiskt tev fyrri ikki at siga, at hann er vánaligur mannakennari. Bara tað at siga upp manni og trumla ígjøgnum so stórar og kolveltandi broytingar beint fyrri jól sigur ikki so lítið. Mannagongdin í hesum máli er nóg mikil avdúking í sær sjálvum av manglandi evnum til at kunna taka mál upp, viðgera tey og avgreiða tey. Lat tað vera sligið fast her, at vit á ongan hátt halda tað vera skeiðt at viðgera samanlegging av stovnum, og er tað eisini ein náttúrlig sak, at bæði embætisfólk og teir stýrandi vilja vita, hvussu stovnur og tess leiðslur arbeiða. Men heldur enn at taka málið í egnar hendur og trumfa okkurt ígjøgnum, áðrenn prosessin hevur fingið loyvi til at koyra og sodna, so áttu avvarðandi í landsins leiðslu at sett út í kortið á ein meira professionell og menniskjansligan hátt. Finnbogi Arge og leiðslan í Vinnumálastýrinum áttu saman við teimum impliseraðu portunum at viðgjørt málið frá A til Z. Talan átti at verið um ein dialog heldur enn ein monolog, sum just var tað vit sannaðu, tá landsstýrismaðurin so avgjördur móti endanum av seinasta ári gav boð um, at so og so skuldi tað nú verða.

TÆR reaktiónirnar, sum hava verið í málinum frá fakfelogum, starvsfólki, politikarum og frá fjølmiðlunum tala allar sama mál - uttan mun til politiskan lit. Tær siga greitt, at landsstýrismaðurin hevur ikki sett fingurin í jorðina, áðrenn hann fór undir slíkt stórt og kolveltandi uppruddingararbeiði. Hann hevur als ikki hugsað um møgulegu avleiðingarnar av einvísu og fyrri so vilt „diktatorisk“ framferð síni. Ein skuldi annars trúð, at ein politikarari sum FA, sum áður hevur sitið í samgongu og á tingi, kendi spællreglarnar - var maðurin, sum út frá sínum royndum á tingi nettup visti, hvussu nógv tað hevur at siga at gera forarbeiðið væl og virðiliga. Hetta snýr seg um menniskju og arbeiðspláss og ikki bert um at fremja rationalisering og samanlegging. Hetta er ikki reinur og skerur handil út frá orðunum „take it or leave it“.

FYRI at hetta ikki skal vera misskilt og skilt sum persónligt álöp á FA skal hann vita, at vit mangan hava mett hansara úttaliss um búskap og samfelag sum skilagóð, og at hann mangan hevur dugað at borið mál fram sakliga og siðiliga. Men í hesum máli heldur umrødda skoðsmál ikki. Tí nærur alt, sum hann hevur fyrirkíðið sær, er vordið vist aftur, og vit mugu byrja heilt av nýggjum. Maðurin fekk eina nös, spurningurin er, um ikki FA átti at tikið avleiðingarnar av hesum og takka fyrri seg. Veruligi taparin í øllum hesum er frákyrði landsverkfrøðingurin. Eftir okkara tykki átti ikki at verið helmað í í hesum stríði, fyrr enn hann aftur sat í sínum sessi. Tí tá FA saman við lögmanni og samgongu annars hava tikið alt aftur og viðgingið fatalar feilir í mannagongdini, so átti uppsogning av LVF eisini at verið tikið aftur. Men tað skilst, at kom slíkt krav frá eitt nú tjóðveldisflokkinum, so hevði tað ført til samgonguslit. So her mátti veljast millum LVF og samgongu. Sum fjølmiðil hava vit roynt at lýsa sjónarmiðini hjá tí ákærda, tí útstoytta, tí dómða. Tað hevur harafturimóti ikki borið til at dekkja sjónarmiðini hjá ákærda og dómara, tí hesir rætt og slætt hava noktað at útalað seg.

Sosialurin

Viðmerking:

Boðberin

Harra blaðstjóri, hys mær hesi viðmerking í samband við sendingina »Á Vetrarbreytini« mánadagin 11. januar 1999 í útvarpinum

Sendingin viðgjörði »Boðberarastøðuna« hjá fjølmiðlunum.

Í hesum sambandi varnaðist eg, at støðan hjá tí, sum átti boðini, als ikki varð lýst í sendingini.

Eg skal í hesum sambandi gera vart við, at eg í egnum persóni, við fullum navni, gjörði nýtslu av boðberarastøðini hjá blaðstjóranum á Öyggiatjóndum, Dan Klein.

Hetta var á sumri 1992, eftir at danski staturin hevði tiltráðartíðartíð 10 í ST-samtíðini um mannarettindi. Danski staturin tiltráðartíðartíð 10 á vári 1992, og er tað hesin artíkkul, ið gevur talifrelsi við ábyrgd hjá einkulpersóni, og sum í hesum fori setti blaðstjóran í boðberarastøðuna.

Eftir at eg hevði úttalað meg í blaðnum, um tann órætt, ið eg, saman við minari familju hevði verið fyrri av rættinum, og av advokatum, eisini av egnum advokati, Dánjal Magnussen, meldaði sorenkskrivarin, Jøen H. Andreassen, skeivan persón.

Hann valdi at melda boðberan, nevniliga blaðstjóran á Öyggiatjóndum, Dan Klein.

Hetta gjörði eg beinanvegin vart við, og fekk hetta blaðstjóran á Sosialinum at fáa sorenkskrivarin at gera viðmerkingar til støðuna í blaðnum.

Viðmerkingarnar hjá sorenkskrivarinum dekkadu tríggiar síðir, har sorenkskrivarin svinaði bæði meg og blaðstjóran á Öyggiatjóndi niður í sand og ósku í Sosialinum.

Av somu orsök kravdi eg at fáa pláss í Sosialinum til tær »sjoðlu« skuldsetingar, sum sorenkskrivarin, móti betri vitan, hevði sett fram.

Men Sosialurin noktaði mær at svara sorenkskrivarinum aftur, og sostatt breyt blaðið artíkkul 10 í mannarettindakonventionini, tá blaðstjórin bert eigur rolluna sum boðberi.

Seinni, tá Dan Klein blaðstjóri, skuldi skuldsetast, mótti eg upp á politistjóðini, saman við blaðstjóranum, og kravdi av kriminalpolitistinum Georg Otthamar, at hesin skuldsetti meg fyrri tær skuldsetingar, eg hevði sett fram í Öyggiatjóndum, tí í veruleikanum vóru tað míni

orð, blaðstjórin varð skuldsettur fyrri at hava sagt.

Men eg varð avvístur fyrri áðru ferð.

Tá so Dan Klein - gjøgnum rættin verður ákærður, fór eg vegna blaðstjóran við eini kærui til rættin, har eg gjörði vart við, at sorenkskrivarin, Jøen H. Andreassen var inhabilur, samstundis sum eg kravdi, at ákæran móti blaðstjóranum, eisini kom at umfata meg, tá tað vóru míni orð, ið ákæruvaldið nú kravdi, at blaðstjórin á Öyggiatjóndum skuldi mortifisera.

Eitt krav, sum tað tekniskt ikki letur seg gera, tí blaðstjórin onki átti í hesum skuldsetingum í móti sorenkskrivarinum.

Tá sorenkskrivarin sá meg í Føroya rætti, bleiv hann »totalt svakur«. Hann »sjinkanaði« meg niður í sand og ósku, og fortaldi mær hvussu lítill persónur eg var, og at eg als ikki var greiður yvir hvørjum eg stóð upp í móti o.s.v., o.s.v....

Seinni hevur sorenkskrivarin yvirfyrri »tí serliga klagerettinum« víðurkent, at hann sá svart fyrri sær, og væl kundi havt sagt tað sum hann varð endurgivin fyrri at siga, tí hann var so illur, at hann visti onki til sín.

T.v.s., at sorenkskrivarin soleiðis víðurkendi, at hann var meira ella minni svakur.

Fyrst tá hetta mál kom fyrri rættin í 1994 víðurkendi sorenkskrivarin, at hann var inhabilur í øllum málum víðvikjandi mær.

Tá hevði hann eisini kunnað verið dómari í øllum mínum víðurskiftum í tvey ár, og soleiðis hevndi hann seg inn á meg.

Í hesari sakini í móti mínum boðbera, Dan Klein, blaðstjóri, fekk eg sum kelda fyrrihildið víðvikjandi gjörði í staðin fyrri rættindini hjá einum ákærdum, tí tað var eg sum átti at sitið á ákæru-beinkinum og ikki blaðstjórin.

I staðin fyrri varð eg av rættinum niðurgjörður sum vitni, uttan at eg fekk møguleika fyrri verju.

Blaðstjórin bleiv dómur 40 dagar í fongsl sum mín boðberi, men bleiv hetta mál skotið inn fyrri Landsrættin. Tá tók eg og kravdi av rættinum, ákæranum og verjanum, at mín mentala støða varð kannað, sum ein avleiðing av at boðberin bleiv dómur.

Men tá hetta krav ikki varð eftirlíkað av rættinum, fór eg sjálvur út á psykiatrisku deild á Landssjúkrahúsinum, har August Gabriel Vang, sálarfrøðingur, gjörði innleiðandi kanningar av mínum persóni: síðani gjörði Árni Olsen restina av kanningini, sum staðfesti, at eg var egnaður til revsing.

Hesa psykiatrisku vátan sendi eg til verjan, ákæruvaldið og rættin, og royndi soleiðis at gera mitt til, at blaðstjórin kundi fríðomast, tí hann bert var boðberin.

Aftur í Landsrættinum varð eg innkallaður sum vitni. Tá fór eg fram til skrankan og handaði landsrættarformanninum, Jens Luno, hesa psykiatrisku vátan.

Landsrættarformaðurin sprakk nærmast upp undir loftið í illsinni og vildi ikki siggja slíka vátan í sínum rætti.

Síðani dómdi hann blaðstjóran 60 dagar í fongsl, sum ein annar mannarettindabrotsmáður.

Tað er nevniliga soleiðis, at hevði blaðstjórin á Öyggiatjóndum nýtt eina keldu, sum var óegnað til revsing, so átti hann at verðið ákærdur í eini heilt aðrari revsisak, har revsingin var nógv harðari.

Líka mikið hvør hevði verið verji hjá blaðstjóranum, so skuldi hann dómast, tí eg hevði nomið við nokur ógvuliga grundleggjandi víður-skifti í teirri donsku rættargangslógini, nevniliga teir kollegialu- og advokatorisku spællreglarnar, sum sambært rættargangslógini, paragraf 126 ganga fram um áhugamálini hjá klienti. Somu reglur mátti verjin hjá blaðstjóranum ganga undir, tí var munurin av dómsviðgerðini í Føroya Rætti og í

Bergur Wardum

Landsrættinum so ymskur, og komst hetta av, at verjin hevði fingið átal frá Advokatráðnum.

Hetta eru víðurskiftir, blaðstjórin á Öyggiatjóndum hevur verið noyddur at liva við og undir, tá hann hevur fingið sínar sakir dómsviðgjörðar. Bert ein góð fyrireiking kann fyrbjrgja slíkum.

Ein veruleiki er tað, at rættarkervið hjá okkum er tannleyst.

Hetta er dømi um einastu sak um boðberan, sum hevur verið roynd í Føroyum, har keldan ongan áhuga hevði fyrri ákæruvald ella dómsvald, sum hvør í sínum lagi, heldur valdu ikki víðka mannarettindakommissionina.

At enda skal upplýsast, hetta lesarabrev verður sent til: Dimmalætting, Sosialin, Öyggiatjóndi og Dagblaðið fyrri at fáa staðfest, um vit, sum keldur óbeinleiðis eru undirlagdir »berufs-verboden«.

Var eg ikki farin út í Öyggiatjóndi við míni støðu, so sótu vit - eins og móður mín, ikki í egnum húsi, vegna tær revsirættarlígu gerðir okkara fyrrverandi advokatur, Dánjal Magnussen o.a. hava framti í móti okkum.

Við vón um, at føroyski fjølmiðlaheimurin víðir kelduna, eins og tað danska ákæru- og dómsvaldið eisini víðir kelduna og boðberarastøðuna.

Tórshavn 11.01.1999
Bergur Wardum

Tøkk

Vit takka hjartaliga øllum, sum gleddu okkum á gullbrúðleypsdegnum 10.01.99.

Ein serstøk tøkk til Sólju, Bárð og Biggu fyrri at tit fyrireikaðu alt so væl.

Harrin signi tykkum øll.

Hanna og Jens Lisberg